

TULPEN-ÉENBLADEN OF -DIEVEN,

DOOR

B. A. PLEMPER VAN BALEN.

Onder de praktische waarnemingen die nog niet wetenschappelijk onderzocht en verklaard werden, behoort, bij de kweeking van tulpen, het eigenaardig verschijnsel, dat op de bedden met bloeibare bollen plotseling enkele hiervan eene geheel afwijkende ontwikkeling doen zien. In plaats van den stengel met 2, 3 of 4 bladeren waarboven de bloem, komt er slechts één enkel blad te voorschijn. Dit blad is veel grooter en breeder dan gewoonlijk met het onderste blad het geval is, en in den regel is het ook buitenwaarts gekruld, dus slechts weinig V-vormig gevouwen.

Het forsch ontwikkelde blad draagt in sterke mate bij tot de vorming van bouwstoffen voor het volgend jaar; er worden geen bouwstoffen vereischt voor de ontwikkeling der bloem, daar immers alléén één blad voortgebracht werd, en zoo is het te begrijpen, dat bij deze éénbladen de oogst van nieuw gevormde bollen grooter is, dan bij de gewone tulpen het geval is.

De ervaring leerde, sinds langen tijd, dat bij planting dezer bollen, op de gewone wijze in het najaar, eene ontwikkeling op twee wijzen mogelijk is, n.l.: kan er in het volgend voorjaar uit iedere bol weder niets anders dan een éénblad verkregen worden, of wel: er ontstaat een stengel met 2 of meer bladeren en dan tevens eene bloem. Deze bloem echter is zooveel minder fraai van vorm en kleur, dat ze uit een handelsoogpunt geheel waardeloos is. De kweeker ziet dus de wellicht zéér waardevolle tulpenverscheidenheid vervangen worden door eene niets-waardige tulp en voelt zich daardoor in zijne belangen

geschaad, vooral nog te meer, omdat ook in volgende jaren de bloemen even minderwaardig blijven. Daarom duidt men reeds sinds vele jaren deze atwijkende bollen aan door den naam „tulpendieven” en worden door de nauwgezette tulpenkweekers de éénbladen steeds zooveel mogelijk verwijderd en vernietigd.

Waarschijnlijk is dit wel de reden waarom er in de bekende werken over planten-teratologie van Dr. Masters en Dr. Penzig geen melding wordt gemaakt van de vorming of het ontstaan dezer éénbladen, hoewel allerlei andere misvormingen en vergroeiingen der boven- en onderaardsche deelen van tulpen door hen beschreven worden.

In de studie over tulpen, door H. Graaf zu Solms-Laubach, Hoogleraar te Straatsburg, in diens „Weizen und Tulpe und deren Geschichte”, uitgegeven in 1899, wordt op bladz. 71 over tulpendieven het volgende gemeld:

„Weiter aber wäre hier der sogenannten Tulpendiebe „zu gedenken, über die ich in der Litteratur nichts als „eine kurze Notiz Krelage's gefunden habe. Sie lautet: „There are a great number of varieties of Tulips among „which is a form of atavism. Occasionally some specimens „lose their character and return to a form of Tulips with „narrow flowers and mostly of one colour only. These „tulips are known in Holland as thieves and are always „taken out and thrown away as of no value. We have „for some years planted these variations separately and „found them constant. They have no horticultural value „at all, or at least a very small one, but from a scientific „point of view they seem to be of great interest, and „only as such are they offered. We continue our obser- „vations in this matter, which perhaps will give an op- „portunity to make some communication later”. („Gardener's „Chronicle”, 1881, pars II, p. 182). — Ich habe diesen „Tulpendieben bei meinem Besuch in Haarlem am 16 „Mai 1897 besondere Aufmerksamkeit gewidmet und deren „eine grosse Zahl beobachtet, auch deren Zwiebeln in den „botanischen Garten zu Strassburg überführen können. „Sie zeichnen sich nun sammt und sonders durch zwei „auffallende Charaktere aus, nämlich durch ihre zugespitzten, „houfig sehr schmalen Blumenblätter und dann dadurch,

„dass das Vorblatt ihrer Hauptseitenzwiebel sich laubblattartig ausbildet, womit stets die Bildung eines diese letztere selbst senkrecht in die Tiefe führenden Ausläufers verbunden ist.

„Dieser Charakter der Zwiebel, der bei den normalen Culturtulpen sich nur äusserst selten findet, bietet grosses Interesse und erfordert weitere eingehende Untersuchung.

„Die Farbe ihrer Blüthen ist wechselnd, ich sah sie meistens einfarbig, trübweinroth, seltener purpurn oder rein weiss, ferner in einzelnen Fällen panachirt und zwar weinroth und gelb, oder purpurn und gelb.

„Sehr auffallend war es mir, dass die gleichen einfarbig weinrothen Diebstulpen sowohl in panachirten Bijbloemen und Rosesätzen, als auch, und zwar sehr zahlreich in solchen bizarrer Papageitulpen auftraten.

„Dass sie aber Knospensvariationen darstellen und nicht auf unordentliche Sortirung zurück geführt werden können, ergibt sich sowohl aus dem oben bezüglich des Paragonirens Gesagten (het in den bloeitijd zorgvuldig merken en verwijderen der valschen en het telken jare gebruik maken van anderen grond voor de tulpen) als auch weiterhin aus dem Umstand, dass eine Sorte, die den weinrothen Diebstulpen gliche, in allen Culturen Krelage's durchaus nicht zu finden ist. Woher hatten also die verwechselten Zwiebeln kommen sollen?“

Hoewel in de daarop volgende bladzijden gronden worden aangevoerd voor het door genoemden schrijver gehuldigde vermoeden, dat *Tulipa acuminata* Vahl. (*Tulipa turcica* Roth, *media* Agardh, *stenopetala* M. de Laun.) en *Tulipa campsoptetala* Delaunay geen echte soorten zijn, en óók niets anders dan tulpendieven zouden wezen, deelt de schrijver echter omtrent het ontstaan der tulpendieven geen nieuwe opmerkingen mede.

Opmerkelijk is het, dat waar deze schrijver hoofdzakelijk door den heer Krelage kennis kreeg van het wezen der tulpendieven, er toch door hem geen melding van wordt gemaakt, dat in Mei 1891 eene partij tulpendieven ter kennisname waren ingezonden ter vergadering van de zoogenaamde „Wetenschappelijke Commissie,” eene der Commissiën, die ter bevordering van den tuinbouw in het

leven waren geroepen door de Nederl. Maatsch. v. Tuinbouw en Plantkunde.

Bij de zending was de volgende toelichting gevoegd door den heer Krelage:

„OVER TULPENDIEVEN.”

„Deze zending bestaat uit een kistje met tulpenbollen „met lof en bloem, die zoogenaamde tulpendieven zijn, „dat wil zeggen tulpen, die door terugslag of door andere „oorzaken uit de gewone tulpen veranderen en, eenmaal „veranderd, constant blijven.

„Zij hebben de eigenschap zeer sterk voort te telen, men „beschouwt ze als zonder waarde en werpt ze steeds weg.

„Men noemt ze dieven, omdat ze als het ware den „eigenaar zijne variëteiten, die hij met zorg heeft ge- „kweekt, ontstelen.

„Er zijn een aantal verscheidenheden van dergelijke „dieven in verschillende kleuren, altijd van spitsen bloem- „vorm, al naarmate zij uit verschillende tulpensoorten ont- „staan. Wij kweeken er sedert jaren kleine partijen van „en die blijven steeds constant.

„Reeds meermalen werden deze tulpen tot onderzoek „aan plantkundigen verstrekt, er is echter nog, zoover „bekend, niets op den voorgrond gesteld, wat als hypothese „voor deze verandering dienst zou kunnen doen.

„De gezonden tulpendieven zijn ontstaan uit de be- „kende monstrozen of perroquettulpen, waarvan eenige „bloemen ter vergelijking zijn bijgevoegd.

„Onder alle tulpensoorten zijn juist deze monstrozen „het meest vatbaar om in tulpendieven te veranderen; „vóóraf gaat veelal het verschijnsel dat ze ophouden „te bloeien, zoogenaamde éénbladen vormen, die men „jaren kan kweeken zonder er eene bloem aan te zien, „en die bij forschen groei dan vaak deze tulpendieven „geven.

„Al is ook eene theorie van het verschijnsel moeilijk, „zoo is de kennisname van het verschijnsel zelf, dat bij „kweekers algemeen, bij de wetenschap slechts bij uit- „zondering bekend is, toch wellicht voor de Wetenschap- „pelijke Commissie van eenig belang.

Het bestuur der bovengenoemde Commissie deelde betreffende deze inzending daarop het volgende mede:

„Deze tulpendieven worden beschouwd als verschijnselen „van terugslag of atavisme. Zij moeten dus op ééne lijn geplaatst worden met de overige verschijnselen van atavisme „langs vegetatieven weg, door zoogenoemde knopvariatie.

„Het is bekend, dat juist de terugslag in het planten- „rijk veelvuldig door knop-variatie geschiedt, terwijl andere „variatiën betrekkelijk zeldzaam vegetatief optreden. Het „meest bekend is de terugslag door knopvariatie bij bonte „planten; het vertoont zich bij deze in het ontstaan van „groene takken, die dan gewoonlijk niet alléén de kleur, „maar ook de overige eigenschappen der oorspronkelijke „soort hebben.

„Zulk een atavistische tak blijft jaren achtereen groen, „men ziet hem zoo goed als nooit weer bont worden.

„Evenzoo blijven de tulpendieven, volgens de mededeeling in de bijlage, jaren achtereen atavistisch, zonder ooit „weer tot het type der variëteit terug te keeren. Het „onderscheid is slechts dit, dat die tulpen sedert lang niet „meer met de moederbollen in verband staan, wat bij de „groene takken en bonte planten wel het geval is en hier „het verschijnsel zóó duidelijk maakt.

Hoewel in het bovenstaande dus geen verklaring wordt gegeven van de oorzaak waardoor uit gewone tulpen plotseling éénbladen ontstaan, wordt het verschijnsel op zich zelf beschouwd als een terugslag.

In „die Mutationstheorie” van Prof. Dr. Hugo de Vries, 1903, vindt men op bladz. 537 van deel II eene fraaie afbeelding van een parkiettulpe en van een tulpendief. In den tekst wordt het verschijnsel beschouwd als een terugslag en overigens wordt verwezen naar het door Solms Laubach hierover medegedeelde.

Na 1903 zijn er wel geen verdere beschouwingen over éénbladen verschenen, totdat blijkens een schrijven in het „Nederl. Tuinbouwblad”, No. 22 (30 Mei 1908) het ontstaan van éénbladen ter sprake werd gebracht in de vergadering der Afdeeling Leiden op 13 Dec. 1907. De vraag werd aldaar gedaan:

„Hoe ontstaan z.g. éénbladen en wat zijn éénbladige tulpen?

Bij de beantwoording dezer vraag werd ten slotte deze conclusie aangenomen:

„Éénbladige tulpen ontstaan onder den invloed van „sterken groei; het zijn tulpen die terugslaan tot haar „oorspronkelijke soort, die wel in een volgend jaar bloeien, „maar met minderwaardige bloemen, waarom zij steeds „uit de partijen verwijderd moeten worden”.

Voorts werd in die vergadering besloten, het gevoelen van Dr. J. P. Lotsy hierover in te winnen.

Een der bij die vergadering niet aanwezige leden heeft echter eene andere meening, betreffende de éénbladen. Blijkens zijn beschouwing in het „Nederl. Tuinbouwblad”, No. 22 (30 Mei 1908) is dit lid van meening, dat de tulpendieven of éénbladen eene bestaande soort zijn, welke allengs in alle bestaande verzamelingen verspreid werd. Indien men dus met zuivere tulpen begint te kweken en deze absoluut afgezonderd houdt, zoodat ze noch op de stelling of op het veld, noch door onzuivere zakken of manden besmet worden, zullen er, volgens dit lid, geen dieven in verschijnen.

Daar deze meening mij voorkwam in strijd te zijn met de ervaring onzer beste kweekers, en omdat bij het ras der parkiettulpen veel meer éénbladen worden opgemerkt dan b.v.b. bij de vroegstbloeiende tulpen, onze Ducjes, heb ik gepoogd eene verklaring te geven voor het ontstaan dezer éénbladen, als gevolg der kweeking.

Hiertoe wijs ik er op, dat bij de tulpen het éénbladig zijn geen zeldzaamheid is.

Bij de teelt van tulpen uit zaad duurt het 4, 5, ja soms nog meer jaren, vóór men bloeiende planten heeft, en, tot dat de bollen bloeibaar zijn, brengen zij jaarlijks slechts één blad voort, dat natuurlijk ieder volgend jaar grooter is, in verband met de toenemende grootte van den bol, totdat eindelijk de plant voldoende krachtig is om ook een bloem voort te brengen en dan eerst geeft de bol in plaats van het ééne blad een stengel met 2 of 3 bladeren en daarboven de bloem. Het kan echter óók zijn, en dit komt soms vrij dikwijls voor, dat de nog niet bloeirijpe plant eene abnormale bolvorming vertoont, n.l.

een zinker (zooals ook wel bij de Parkieten-éénbladen wordt opgemerkt) en dan wordt de bloei vertraagd, omdat dan de plant voorloopig doorgaat met éénbladig te wezen.

Het vormen van een tweede blad is het voorteeken van den nu volgenden bloei!

Tijdens den bloeitijd dezer zaailingen ziet het scherpe oog van den kweeker spoedig, dat vele daarvan eene bloem dragen, die niet voldoet aan de gangbare eischen der tulpenliefhebbers en telers, en daarom worden deze planten spoedig vernietigd.

In een mededeeling over zaailingtulpen door den heer Rev. F. D. Horner, zegt deze, betreffende den eersten bloei: dan wordt de keuze gedaan en al de slechte worden zorgvuldig verwijderd! Hij geeft dan verder een overzicht der voornaamste gebreken en noemt als zoodanig: schuin toeloope bloembasis; nauwe, smalle bak; puntige bloembladeren; bloembladeren, die geheel buitenwaarts gebogen zijn, zoodat de bloem driehoekig wordt; bloembladeren, die zoo smal en slap aan den voet zijn, dat ze geheel omvallen; enz. Hier treden dus vormen op, die min of meer overeenstemmen met de bloemen der éénbladen, en werden de zaailingtulpen niet zoo streng geschift door de kweekers, dan zoude de bloemvorm der tulpdieven ons niet zoo afwijkend schijnen.

De bij deze schifting gespaarde tulplplanten worden voortaan uitsluitend door de broedbollen voortgekweekt, omdat dit zooveel mogelijk zekerheid geeft, dat de goede eigenschappen, voorzooverre deze den vorm der bloem betreffen, bewaard blijven. Toch treden in den loop der jaren wel eens wijzigingen op. Al naar de kweeking meer of minder gunstig verloopt, kan de bloem in grootte een weinig toe- of afnemen. Voorts ziet men soms bij één of meer bloemblaadjes insnijdingen optreden, op dergelijke wijze als dit bij Parkiettulpen zich soms zoo sterk voordoet. Ook komt het soms voor, dat één stengel 2, 3, ja 4 bloemen draagt; dan is de hoofdbloem wel iets zwakker dan anders, doch zuiver van vorm, terwijl de zijbloemen veelal kleiner zijn en een gewijzigden vorm bezitten.

Het blijkt dus wel, dat de vorm der bloem ondanks de voortkweeking door broedbollen, voor wijziging vatbaar is.

Naast den vorm is de kleur der bloem voor de kweekers wel het belangrijkste als waardevolle eigenschap. Dat ook te dezen opzichte de zaailingen teleurstellend kunnen zijn, is reeds eene oude ervaring. In de bekende samenspraken tusschen Waermond en Gaergoed (A^o 1637) vraagt eerstgenoemde:

W. Wat komt hier dan uit? (Uit het zaad).

G. Lacken, Ducken, Bransons en Geboorde, doch enkele kleuren het meest.

W. Komen er geen gevlamde of gespikkelde uit?

G. Die veranderen met der tijd.

W. Ik had gemeend, dat als men het zaad van een „Gouda” zaaide, dat men dan wederom „Gouda's” kreeg.

G. Wel neen! Van het zaaisel komt niet anders dan geboord goed, Lacken en Ducken, zooals ik gezegd heb; ja, al zaaide men het zaad van een „Semper Augustus”, daar zoudt gij mogelijk het slechtste goed wel uitkrijgen!

De ervaring leert, dat door kweeking de kleuren kunnen toenemen in volheid van tint, ook dan wanneer men de tulpen uitsluitend door broedbollen voortteelt. Het fraaiste kleurenspeel vertoonen de bloemen echter als zij na eenige, soms na vele jaren, bontkleurig worden, wanneer zij, zooals de kweekers dit noemen, „breken”.

Tijdens den tulpenwindhandel hechte men aan bepaalde kleur-samenstellingen zeer groote waarde en reeds toen bemerkte men, dat ondanks de voortkweeking door broedbollen toch niet jaar na jaar gerekend mocht worden op even fraai gekleurde bloemen.

Dit feit is nog steeds voor velen nieuw, maar het staat zeker vast.

Bij eene lezing, in 1902 door den Heer A. D. Hall te Londen gehouden, heeft deze er uitvoerig op gewezen, hoe in achtereenvolgende jaren bij voortkweeking door broedbollen de bloem nu eens „gevlamd”, dan weer „geveerd” kan zijn, dus nu eens bloembladen heeft die in het midden en aan den rand, dan weer uitsluitend aan den rand alléén de fraaie kleurteekening vertoonen. Volgens Solms-Laubach is ook een terugkeer tot de niet-bonte, dus éenkleurige bloem niet zeldzaam.

De vorm en de kleur der tulpenbloem zijn dus voor wijziging vatbaar en het is dus geen op zich zelf staand verschijnsel, wanneer de bloemen der tulpdieven afwijking in vorm en kleur der bloembladen doen zien. Maar al zijn deze bloemen der uit de éénbladen ontstane tulpdieven slecht van vorm en kleur, tenminste volgens de handeleischen, toch zijn het nog altijd tulpenbloemen en al zijn ze veel in fraaiheid verminderd, ze bezitten in de oogen van sommigen toch nog zekere verdienste.

Enkele firma's hebben dan ook de éénbladen in hun kraam een plaatsje ingeruimd; zoo herinner ik mij, dat eenige jaren geleden o.a. aangeboden werden: de var: *platystigma*, als een uit parkiet verlopen éénblad, en de var.: *Hatfieldpink*, eveneens een éénbladtulp, die wegens hare spitse, rosekleurige bloembladeren aanbevolen werd.

Omtrent den ontwikkelingsgang der tulpenbollen is lang niet alles bekend.

„Het is verwonderlijk, welke belangrijke vragen gesteld kunnen worden bij zulk een eenvoudig voorwerp als „een tulpenbol”, wordt reeds gezegd door H. Graaf Solms Laubach, Hoogleeraar te Straatsburg, in zijne in 1899 uitgegeven „Geschiedenis der Tulpen”; en hij laat hieraan de mededeeling voorafgaan, dat hij wel voornemens was geweest eene beschouwing over den tulpenbol te schrijven, doch dat de tijdroovende, uitvoerige onderzoekingen, die daarbij onvermijdelijk zouden zijn, hem tot dusverre daarvan teruggehouden hadden.

Toch kan men op eenvoudige wijze reeds eenig inzicht verkrijgen. Ieder die in den herfst een bloeibaren bol overlangs doorsnijdt (b.v. in 1908) kan op de doorsnede het volgende zien: in het midden den stengel met bladeren en bloemknop, die in April 1909 zoude gebloeid hebben, daaromheen de vleezige schubben, die met bouwstoffen gevuld zijn (waardoor het op water in bloei trekken mogelijk is), en dan in de groeve, aan het onderste gedeelte van den bloemstengel en van de binnenste bolschub (die zeer dicht om den bloemstengel sluit) een klein knopje, dat later de bol wordt, waaruit in April 1910 de bloei verwacht mocht worden.

Dit knopje is, in October b.v.b., nog erg klein, maar toch bevat het reeds weder den eersten aanleg voor de

bladeren en bloem. Nu weet ieder, die Tulpen in bloei zag komen, dat het onderste blad steeds verreweg het grootst is. Als de plant al vrij ver ontwikkeld is, b.v. in Maart, omhult dit blad nog al het overige, n.l. de bloem en het daaronder geplaatste blad of bladerenpaar.

In Engeland geeft men het dan ook den naam van „guardleaf” of „mainleaf”.

Is het nu zóó ondenkbaar, dat onze Tulpen, die toch oorspronkelijk 't huis hooren in het dorre, droge Oosten, hier, in ons gematigd klimaat, en bij onze rijkelijke voeding, nu en dan ongewone ontwikkelingsverschijnselen te zien geven?

Men behoeft zich slechts voor te stellen, dat in dit jonge, kleine knopje, dat zóó nauw ingesloten is, tusschen de binnenste, vleezige bolschub en den stengel, die de bloemknop zal geven, het „guardleaf” zóóveel ruimte eischt, dat slechts dit alléén tot ontwikkeling kan komen, waardoor dan vanzelf de rest achterwege blijft.

Door Schwendener en vele andere geleerden werd reeds meermalen gewezen op den diep ingrijpenden invloed, die, door druk op het groeipunt, ten opzichte der vorming van nieuwe deelen wordt uitgeoefend. Ook hier is het de meest voor de hand liggende oplossing van het reeds zoo oude vraagstuk, betreffende het ontstaan der „éénbladen”.

Bij planting der bollen van éénbladen, ontstaan er in volgende jaren weder éénbladen, totdat, soms na jaren, eindelijk opnieuw een bloemknop wordt gevormd. Dat echter óók dan voor de noodige hoeveelheid bouwstoffen niet in voldoende mate over de noodige ruimte beschikt kan worden, blijkt uit de smalle, spitse bloembladen en het geheele verarmde uiterlijk dezer bloemen, de bekende „tulpendieven”. —

Wageningen, October 1908.

ABRIDGEMENT OF THE FOREGOING ARTICLE.

„TULIPTHIEVES” AND „ONELEAVES”.

All growers of Tulips have undoubtedly in some years seen, that occasionally one of their bulbs produces in stead of the usual leaves and flower only a single leaf which is much larger than the normal ones.

Because this single leaf is not followed by other smaller leaves and the flower, it makes a very strange appearance. The growers designate it by the term „oneleaf” or „oneblade”.

This leaf acquires rather large dimensions and because no food is wanted for the flowering stage, it is clear that these „oneleaves” produce more bulbs than the normal tulips.

If these bulbs are planted, again „oneleaves” must be expected, like before, or, if they run at length in flower, this flower will be of so poor a form and so narrow that the tulipgrower is very disappointed and designates these flowering plants as „Tulipthieves”. —

The experienced grower who sees in his tulipbeds „oneleaves”, takes them therefore out as soon as possible and throws them away, because their horticultural value is very small.

In the books on vegetable teratology of Masters and Penzig no mention is made and no indication is given of the reason for this peculiar development.

In his study on „Wheat and Tulips” Count Solms-Laubach regards these thieves as bud-variations and he thinks it very probable that *Tulipa acuminata* and *T. campopetala* are also Tulipthieves.

In 1907 the question was put in a meeting of a Netherland Horticultural-Society: How do „oneleaves” arise and what are they? The conclusion was: it is a kind of atavism.

One of the members however posed as his opinion, that the „oneleaves” are a specific kind of tulips, introduced by accident and spread throughout all the nurseries by negligence. If everywhere all the bulbs of this kind were annihilated, the oneleaves would disappear for ever. He regards these thieves as in every respect different from our garden-tulips. —

It seems to me doubtful. — The bearing of one leaf is normal with all Tulips till their-flowering-stage. Also is the poor, narrow flowerform

very frequent with the seedlings of our Garden-tulips, notwithstanding their cultivation for 250 years in the selected broad-flowered form.

Thirdly, the forming of „oneleaves” and „thieves” is perceived in all groups of Garden-tulips, but is most frequent with the monstrous and largest-flowered Parrot-or Dragon-tulips. —

When we plant our Tulips for spring-bedding, the bulb which will bring in the there upon following year our flowering plant, is hidden in the midst of the bulb between the flowerstalk and the nearest bulb-scale. By the abundant feeding which receives the Tulip in our cultures, some of them must show some consequences of this change in their environment as compared with their original home. In the spring, when the new growth appears above the earth, the first leaf (mainleaf or guardleaf) surrounds all the other parts of the plant. In the tiny bud it proceeds also the formation of the parts in it enclosed. Bij considering that with the luxurious feeding the guardleaf will develop very mighty, it is not difficult to feel, that the other parts in the tiny bulb are oppressed and so the „oneleaf” is the consequence! Bij pression on the growing point a very important influence is effected on the parts which are there to be formed. In the development in following years „oneleaves” follow one another till finally a flowerbud is again produced, but that it had a hard struggle in his formation, is proved by its poor form! —

B. A. P. v. B.